GAZETA KRAKOWSKA

Nro 56.

Z KRAKOWA DNIA 15 LIPCA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 7 Lipca.

Dziś stolica tuteysza obchodzi rocznicę Urodzin N. Wielkiego Xcia Mikołaia Pawłowicza.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c.
Xiąże NAMIESTNIK Królewski
w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyi Rządowey Woyny i po wysłuchaniu zdania ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Z mocy artykułu 3go Prawa Seymowego z dnia 12 Października 1820 r. ma bydź nabyte na użyteczność publiczną morgów Magdeburgskich 33 i prętów kwadratowych 171 gruntu ornego na załączonym planie Nrem 7 oznaczonych, za okopami, między Rogatkami Mokotowskiemi i Jerozolimskiemi w obwodzie Warszawskim położonych, Antoniego Byszewskiego własnych, a to w celu obrocenia takowego na zawsze na plac ćwiczeń woyska.

Będzie przystąpiono natychmiast do oszacowania wzmienionego gruntu, tudzież do zaięcia onego bezwłocznie, stosownie do przepisów powyższem prawem zarządzonych.

Wykonanie niniey szego postanowienia Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości i Kommissyi Rządowey Woyny w czem do którey należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 29 Maia 1821 r.

(podpisano) *Zaiączek.*
Radca Stanu pełniący tymczasowie obowiązki Ministra Woyny,
Jenerał Dywizyi (pod.) *Hauke.*
Radca Sekretarz Stanu, Jen: Brygady
(podp:) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Za zgodność:
Sekretarz Jeneralny Kommissyi
Rządowey Woyny,
Jen: Br. *Nowicki.*

Z Paryża d. 30 Czerwca.

Wczoray mnostwo ciekawych cisnęło się do Izby Deputowanych, ponieważ

kommissyia zdać miała swoie zdania względem przedłużenia cenzury dzienników. Rzeczona kommissyia oświadczyła się przeciw przedłużeniu tey ustawy. Zdaiący w iey imieniu sprawę P. Vaublanc, oświadczył: Ministrowie nie znaleźli ustawy przeciw nadużyciu wolności druku dostateczną do poskromienia gazet; lecz zamiast ulepszenia tey ustawy, żądaią i to na końcu posiedzeń przedłużenia cenzury. Dla osądzenia, czyli ta iest konieczną żądała kommissyia podania sobie wykreślonych artykułów, lecz Minister spraw wewnętrznych odmowił iey tego pod pozorem, że te artykuły są własnością autorów. Nie postępuie tak rząd Angielski, ale udziela kommissyiom niższey izby potrzebne wyiaśnienia, i w r. 1816, gdy żądał dłuższego zawieszenia prawa *Habeas-Corpus*, dał usprawiedliwiaiące tego żądania wyiaśnienia. Cenzura nasza nadaie Ministrom nad przepis konstytucyi nieograniczoną władzę nad gazetami i publicznem mniemaniem. Lepiey raczey zakazać wcale gazet, niżeli ie tak podległemi czynić; bo niewola iest mniey sromotną, niżeli wolność krępowana dowolnością. Konstytucyia nie ogranicza więcey gazet nad inne pisma; lecz gazety od r. 1814 nie były iak 11 miesięcy wolnemi. W czemże te iedynaście miesięcy zaszkodziły duchowi publicznemu? Przeciwnie ostatni cenzurowy rok obfity był w bezbożne zdarzenia. Spisek w Jura, zaburzenia w Paryżu, Brest, Renn, spisek woyskowy i zamachy przeciw Xiężny Berry, wszystkie nastąpiły podczas cenzury gazet. Ostatnim nie można zatem przypisywać tych zdrożności, ale słabości Ministrów. Lękaią się i zapału roialistów, zapału liberalistów, nakoniec zapału samych siebe, i są w tem do pożałowania, że gdziekolwiek się obrócą znaydują ducha charakteru ludu Francuzkiego. W sztuce kierowania tym duchem powinni Ministrowie znaleść swoią moc, nie szukać iey w cenzurze, którey niedostateczność 6cioletnie doświadczenie okazało. Nadużycia wolności druku należy surowo i szybko karać, i rozpoznanie ich poruczyć stałemu sądowi, n.p. trybunałowi Królewskiemu. Sądy przysięgłych nie są do tego właściwemi; bo te rozstrzygaią tylko pytanie względem winy. Jeżeli tego roku iest iuż zapoźno wnieść nową ustawę przeciw przestępstwu druków, tedy dotychczasowe są aż nadto dostatecznemi do iego poskromienia, byle tylko przyzwoicie były uskutecznione. — Zapisało się zaraz 36 mowców za wnioskiem kommissyi przeciw przedłużeniu cenzury, a 40 za iey utrzymaniem. Wszczął się wielki spor kiedy ma bydź ten proiekt roztrząsany? Wielu żądało, aby dopiero po ukończeniu całego budżetu; ale oba środki i część prawey strony przeważyły, iż po ukończeniu budżetu wydatków, to iest przed budżetem przychodów. — Przystąpiono potem do dalszego roztrząsania budżetu wydatków.

Owdowiała Xiężna Orleanu umarła d. 23 b. m. w 68 roku życia w swem zamku Jvry niedaleko Paryża. Xże Orleanu doniosł sam Królowi i Xiążętom o smutnem tem zdarzeniu. Była ona żoną znanego w rewolucyi Xcia Orleanu, który zakończył życie na rusztowaniu. Syn iey dziedziczy podług testamentu dwie 3cie części ogromnego iey maiątku.

Dziennik Paryzki donosi z dawnieyszego listu z Wiednia, że między Dworami Austryiackim i Rossyyskim zachodzą wielkie układy.

Z Tulonu wypłynęły iednaj fregata, 3 korwety i iedna galera, a wypłynie ieszcze iedna fregata i 3 galery. Wszystkie te okręty złączą się z naszą dywizyią, która znayduie się w wodach Lewanckich i obeymie nad nią dowodztwo Kontraadmirał Halgan, który d. 25 miał u Króla posłuchanie pożegnania.

Przybyły tu z Hayti podrożny przywiozł wiadomość, że Prezydent Boyer zaślubił się z Kreolką, Panną Joute z Martyniki, i dodaie, że to nie pierwsze zamęście Kreolki na tey wyspie. (Nie prawda zatem co dawniey pisma publiczne doniosły, że Boyer ożenił się z wdową po dawnym Prezydencie Petionie.)

Pisma tuteysze roialistkie iakkolwiek nie pochwalaią powstania Greków, które przypisuią duchowi niespokoynosci, który inne kraie zawichrza, przyznaią przecież, iż Grecy zostaią pod nieznośnem iarzmem niewoli, i odwołuią się do opisu podróży P. Chateaubriand z Paryża do Jerozolimy, który między innemi o stanie Greków w Morei wyrazit: "Nadaremnie chcieć się w Pelopensie oddać powabowi Muz, wszędzie smutny stawia się przed oczema widok. Chaty z wysuszoney gliny podobnieysze są do chlewów, niżeli do mięszkań ludzkich; kobiety i dzieci łachmanami odziane, uciekaią na zbliżenie się podróżnego i iego jańczara; kozy nawet rozpierzchaią się przed nim po górach; iedne tylko psy przyymuią go szczekaniem. Widok ten oddala czarownice przypomnienia: Morea iest pustynią. Od woyny Rossyyskiey iarzmo Tureckie srożey uciska Moreanów; część ludności wyrznęli Albanczykowie; wszędzie widać tylko slady ogniem i mieczem zniszczonych wsiów; w miastach, iak n. p. w Misitra (Sparcie) opuszczone są wszystkie przedmieścia. Często przebyliśmy 15 godzin drogi, a nie natrafiliśmy na żadne mięszkanie. Nieznośne zdzierstwa i wszelkiego rodzaiu uciemiężenia obarczaią oyczyznę Leontydasa, niszczą rolnictwo i życie. Wypędzenie Greckiego rolnika z chaty, zabranie mu żony i dzieci, lub zabicie go pod naybłachszym pozorem, iest dla przełożonego nad wsią agi igraszką. Widziałem sam iak ieden aga postrzelił Greka, i na wyleczenie go 50 kiiów dać mu kazał. Niemey ale nie sarkaiącey niewoli tu wymagaią; za naymnieysze odmruknienie następuie śmierć. Wyroki sprawiedliwości brzmią tu iak następuie: ma zaplacić 10, 20 lub 80 kies; (kiesa 500 piastrów) niechay mu dadzą 500 kiiów; niechay mu głowę urzną, i t. d. Jeden gwałt pociąga za sobą zaraz drugi: ieżeli iednego włościanina złupią, muszą zaraz i iego sąsiada, aby miano czem okupić bezkarność u baszy.,,

Z Lontynu d. 27 Czerwca.

Margrabia Landsdown odczytał d. 25 w wyższey izbie list P. Collier z Sierra Leona, w którym mocno powstaie przeciw rządom Hiszpańskiemu, Niederlandskiemu, Portugalskiemu, a mianowicie Francuzkiemu, że przeciw traktatom ciągle dozwalaią handlu niewolnikami. Francya nayotwarciey i nayobszerniey takowy handel prowadzi, bo w przeciągu roku pod własną banderą wprowadziła do swoich osad do 60,000 niewolników z pod brzegów Afrykańskich. Zieduoczone Stany północney Ameryki i Arabowie odnogi Perskiey zachowuią tylko w tey mierze zawarte traktaty. Margrabia wniósł potem adres do Króla, aby ra-

czył uczynić kroki do tych rządów, iżby położyły koniec temu sromotnemu handlowi. Adres ten został iednomyślnością przyięty. — Do izby niższey wprowadził tę rzecz P. Wilberforce, i takiż nastąpił skutek.

P. Arbuthnot wniósł także do izby niższey bil wyznaczaiący nagrody dla kapitanów okrętowych, &c. za przyprowadzenie okrętów Francuzkich i Portugalskich z niewolnikami, który iuż raz odczytany został.

Noc przed koronacyią spać będzie Król w domu Mowcy, gdzie urządzaią iuż dla niego pokóy sypialny. Zachowany także będzie dawny zwyczay, iż po skończonym obrzędzie koronacyi lud zostanie do gmachu Westminsterskiego wpuszczony i pozostałe reszty z obiadu pozabiera. Droższe tylko sprzęty schowane zostaną. Mocna straż policyi przestrzegać tam będzie porządku.

Gazeta Times wyraża: "Wiadomo nam, że Królowa podała Królowi i tayney radzie przełożenie, w którym obstaie przy swoim prawie, iż iako zaślubiona Królowa, powinna bydź razem z Królem koronowaną.„

N. Król powrócił wczoray z Windsoru do miasta.

W mennicy biia teraz 1000 złotych medalów na koronacyią, każdy w wartości 4 Fs. dla rozdania pomiędzy członki Parlamentu. Wybite także zostaną srebrne i miedziane na sprzedarz.

Od nadeyścia do Dublina pewności o przybyciu tam Króla, poskoczyły zaraz mieszkania o 50 od sta.

Jeden okręt z eskadry Adm. Hardy z stanowiska pod południową Ameryką wysłany, zostanie w celu, czyli mu się nie uda przedrzeć przez drogę Behring i spotkać się z Kapitanem Parry, który do bieguna północnego popłynął.

Ajent Gospody Loyds w Smirnie donosi: że na wniyściu do tamteyszey zatoki i przed Scio pokazała się znaczna liczba zbroynych Greckich okrętów, i że z tego powodu przytrzymano wszystkie w porcie okręty. Grecy iednak nie weszli do zatoki i szanuią Europeyskie bandery.

W Glasgowie odebrano doniesienie z Jamaiki pod dniem d. 24 Kwietnia, że tam pochwycono młodzieńca, który chciał w Kingston podnieść rokosz Murzynów i na kilka tylko godzin przed wybuchnieniem odkryty został. Dążył zaś do wyrznięcia wszystkich białych ludzi i opanowania tego kraiu. Odkryła go pewna liczba Murzynów, których chciano do niego wciągnąć, ale ci bardzo kochali swego dozorcę.

Z Madrytu d. 18 Czerwca.

D. 14 zrobiła się tu wielka niespokoyność. Rozgłoszono, iż w bramie przytrzymany został goniec, który z pałacu Królewskiego wyiechał i znaleziono przy nim listy do X. Merino, w których mu zalecano, ażeby około 15 Lipca uczynił poruszenie, iż na ówczas będą Stany rozwiązane i łatwo będzie zrządzić przeciwną rewolucyią. Natychmiast stanąć musiały woyska pod bronią, a lud nie wiedząc o co właściwie idzie przechodził się niespokoyny po ulicach. W klubie Fontana de Ore, który nadzwyczay licznie się zgromadził, mówiono: że Król posłał Ministrowi spraw wewnętrznych rozkaz do oddalenia trzech Ministrów (woiennego, sprawiedliwości i osad) i Jenerała kapitana Morillo; ale ten Mi-

nister wzbraniał się ztwierdzić tego rozkazu swoim podpisem, ponieważ niewidział żadney przyczyny do takowego środka i sądził go bydź niebezpiecznym w chwili, w którey rozeyść się Stany mają. Dodano nadto: że Król uda się na kąpiele do Sacedon i nie będzie tu obecny podczas przeciwney rewolucyi, i że uwiozą go gwardyie i postawią na czele spisku, i tem podobne głoszono wieści. Jak sobie iednak bądź furyier od gwardyi Królewskiey, który słyszeć się dał publicznie przeciw konstytucyi, musiał swóy nierozsądek śmiercią przypłacić. Podpułkownik od artyleryi, który miał korrespondować z Elio, został uwięziony. Prefekt nasz Jenerał Copon kazał tymczasem oznaymić: że zwierzchność uwiadomioną iest, iż wiele osób stara się pod różnemi obłudnemi i zdradzieckiemi pozorami przerwać spokoyność publiczną; lecz zwierzchność czuwa i użyie naywiększey surowości przeciw tym, którzy poważą się naruszyć bezpieczeństwo osób lub publiczny porządek. Expecdador zaś oświadczył: Zapewnić możemy, że J. K. Mość dopiero po zakończeniu posiedzeń Stanów, które osobiście ukończy, uda się do Sacedon. Wiadomo nam także, że w krótce Ministrowie oznaymią rozkaz Króla względem zwołania nadzwyczaynych Stanów, iak słychać na 1 Października. — Nastąpiła w krótce spokoyność i od tego czasu nie była przerwaną.

Merino oznaymił w iedney z swoich odezw, że działa w imieniu Króla i wzywa mieszkańców do łączenia się z nim dla uwolnienia Króla, któremu nie wolno wyiechać z swoiego pałacu. Lecz Król oznaymić kazał, iż ten buntownik nadużywa iego imienia i rozkazał Ministrowi uwiadomić o tem Stany.

Żonom 9 przez Merino rozstrzelanych Katalońskich żołnierzy wyznaczono do życia żołd ich mężów.

W Murcyi idzie sekularyzacyia tak szybko, iż z 742 Mnichów nie pozostaie iuż iak tylko 278, a z 56 klasztorów 18.

Gdy d. 12 b. m. w Toledo odbywała się processyia do Panny Maryi nadziei, zaczęto mnóstwo pospólstwa krzyczeć: Niech żyią nadzieia, religiia, inkwizycyia, gwardyian Kapucynów i Król! Smierć konstytucyi i wszystkiem iey stronnikom. Nakoniec wystąpiło woysko i rozbiegli się krzyczący; iednak kilku z nich pochwycono.

Do Kadyxu przybyła fregata z Werakrux z 10 mill. piastrów, 4 mill, złota 1000 grzywien srebra. Z 700,000 realów, które buntownik w Mexyku Jturbio zabral, odbito mu 500,000.

Ktokolwiek odkryie w Hiszpanii kopalnią kruszczów zapewniony z niey ma użytek, i wolno mu bez opłaty cła wprowadzić z zagranicy machiny i potrzebne do tego narzędzia.

W twierdzy St. Julien przy Lizbonie spaliłą osada d. 31 Maia wszystko drzewo, które użyte było na rusztowanie do stracenia Jenerała Gomez Freira, który podniosł przeciw owczesnemu Gubernatorowi Lordowi Beresford rokosz — Król Portugalski oczekiwany iest w Lizbonie na końcu Czerwca.

Z Włoch d. 20 Czerwca.

Król Sardyński Karol Felix przybył d. 3 b. m. a Król Wiktor Emanuel d. 4 do Luki, gdzie oba bracia przy rozmaitych zabawach, które Xiężna dla nich dawała, zabawili do 14. Dnia tego odiechał Król

Wiktor Emanuel do Modeny do swoiey małżonki, gdzie oboie oczekiwać maią rozwiązania swey córki, Xiężny Modeny, a potem udać się do Luki na rozwiązanie drugiey swey córki, Następczyny Łukieskiey. Król Karol Felix zabawił dłużey w Luce; wyiechał ztamtąd d. 18 do Modeny i powidzeniu się w Pistoia z W. W. Xięztwem Toskańskiem, przybył tam d. 20.

Król Neapolitański wyznaczył d. 11 b. m. kommissyią, która ma ułożyć sposób urządzenia woyska przez dobrowolny zaciąg.— Przywiezione z Palermo Neapolitańskie woysko zostało zaraz rozpuszczone. — Król wyznaczył także z światłych mężów kommissyią do nadania edukacyi publiczney w obu Sycyliach innego kierunku.

Dla położenia końca wzmagaiącem się rozboiom w państwach Rzymskich postanowił rząd, iż liniiowe woysko i żandarmeryia użytemi będą do strzeżenia gościńców i zasłaniania podróżnych, a dla ścigania rozboyników w każdem powiecie utworzonych zostanie 5 kompanij dobrze uzbroionych i dobrze płatnych strzelców po 120 ludzi. Wszystkiem rozboynikom, którzy poddadzą się w przeciągu półtora miesiąca zapewnione iest życie; na uporczywych zaś postanowione są dwa prewotalne sądy, których wyroki bez appelacyi we 24 godzin uskuteczniane będą.

Z Chios d. 21 Maia.

Professor w uniwersytecie naszem, P. Vamba, który większą część chemicznych dzieł Thenarda na ięzyk Grecki przełożył, oddalił się zkąd z innemi professorami i uczniami na wyspę Psara (Ipsara), ażeby nie byli na gwałtowności Turków z mnieyszey Azyi wystawionemi, którzy iedney nocy przepłynąć tu mogą z Smirny. Drukarnia, nayzupełnieysza w całey Grecyi, przewieziona tamże została, zkąd ma bydź do Morei posłana. Szkoła tuteysza składała się z 500 uczniów.

Sześćdziesiąt mocno ludem osadzonych Greckich woiennych okrętów krąży w wodach tuteyszych i zabiera wszystkie Tureckie okręty. Wszyscy Turcy na zabranych okrętach są zabiianemi i liczba ofiar Greckiey zemsty przechodzi iuż 3000.

Demetryusz Ipsylanty (brat Alexandra) przybył do woyska Peloponesu z dwiema młodemi wyszłemi z obcey służby officerami. Wydał on w mocnych wyrazach odezwę, która od uzbroionych z półwyspiu kup z zapałem przyiętą została. Z wyspy S. Maura (Jońskiey) którą wązka tylko i płytka odnoga morza od wyspy Akarnii przedziela, przepływa wielu Greków podczas nocy.

Od granic Tureckich d. 16 Czerwca.

Poruszenia, które także w Serwii nabieraią znaczenia, zniewoliły rząd Austryiacki do posłania więcey woyska nad tamteyszą granicę. Kilka pułków odebrały zatem rozkaz do udania się ku granicom Tureckiem.

Podług doniesień z Serwii powstańcy tamteysi uderzyli na 1000 Turków i zupełnie ich pobili.

Główna siła Greków w Multanach iest dotąd nieczynną; powiększa się iednak codziennie i zewsząd przybywa młodzież pod chorągwie Ipsylantego. Kupieckie listy zapewniaią, że woysko iego urządzone iest zupełnie na sposób Europeyski, a zatem przewyższa co do siły moralney Tureckie; lecz tamte ożywia zało religiyny i polityczny fanatyzm. Unikanie przez niego dotąd bitwy zdaie się zasadzać na znaiomości iego przeciwników, którzy z początku działaią z zapałem, ale wszą,

się stwenie ten zapał i wytrwałość.

Z Odessy rozszerzaią Grecy oświadczenie, które pochodzić ma od Ipsylantego. Opisuią w niem Grecy swoie położenie pod panowaniem Tureckiem i cel swoiego powstania, proszą o pomoc Europeyskich rządów i zapewniaią, że dalekiemi są od kar godney nowości, i że przyymą z wdzięcznością każde położenie, iakie tylko rządy Europeyskie za dogodne dla nich uznaią, by ie tylko ochraniało od zupełnego upadku lud, któremu wszystkie Chrześciiańskie ludy winny teraźnieyszą swoię oświatę.

Z Hamburga d. 4 Lipca.

Gazeta tuteysza zawiera pod napisem: *Grecyia*, co następuie:

Lud, który długo iarzmo niewoli dźwigał i przez niesłuszną przemoc wszelkich stósunków ludzkości i obywatelstwa pozbawiony był, powstaiąc nakoniec przeciw swoim ciemiężcom, dla odzyskania tego, co mu wiarołomnie wydartem zostało, i biorący się do oręża za świętą, sprawę z szlachetnem postanowieniem, albo żyć prawnie i wolno, albo umrzeć, wystawia wielki i chwalebny widok: a tym są poruszenia na wschodzie Europy gdzie ludy Chrześciiańskie łączą się, dla skruszenia poniżaiącego i ciężkiego iarzma Osmanów, które od wieków ich karki tłoczy. Całą Europę interessuie żywo to wielkie widowisko, i iest zarówno w chatach, iak w pałacach celem dzienney rozmowy. Interes ten nie iest zapewne takim, iaki w podobnych zdarzeniach wzbudza zapał utrzymania na wielkiey przestrzeni świata pewney teoryi politycznej; bo mowi za nim obyczayne czucie i oczkuie w walce uciśnionych przeciw ciemiężcom zwycięztwa ludzkości nad barbarzyństwem, światła nad ciemnotą, rozumnego prawa nad dziką samowolnością. Powiedziano iuż dawniey: "że Porta Ottomańska przez tyrańskie swoie postępowanie utraciła oddawna prawność swego panowania," zkąd wypływa, że powstanie Greków nie iest gwałcącym zasady moralności buntem, ale podług tychże zasad prawem oporem przeciw niesłusznemu nadużywaniu władzy. Też same mysli wyraża ieden światły Niemiecki pisarz, który zawsze odważnie obstaiąc za oświatą i prawami, przemówił także za sprawą Greków, oświadczaiąc: "że panowanie Turków uważanem bydź nie może za prawne, ale za przywłaszczone.„ Pisarz ten oznaczył oraz prawdziwe czucie wszystkich dobrze myślących ludzi względem tey sprawy, odzywaiąc się do Greków: "Cała chrześciiańska Europa życzy wam szczęścia do waszego przedsięwzięcia i cieszy się z wschodzącey nad waszem kraiem iutrzynki.„ Jednakże myli się, kto sądzi, że powstańcom Greckim łatwo będzie obalić tron Osmanów; bo chociażby nayniedołężnieysze było państwo, skoro iest przez wieki ustalone i fizyczną i umysłową siłą podległych wspierane, nie obali się za pierwszem uderzeniem, i spodziewać się należy po fanatyzmie i uporze Turków, iż nawet w ostatnich gruzach bronić się będą. Lecz ieżeli powstańcy ożywionemi będą iednym duchem, zgodą i wytrwałością, tedy po wielkich natężeniach dopną swoiego celu. Przewagę ich stanowi massa ludu: w Turcyi Europeyskiey dwie trzecie części ludności składaią Chrześciianie, a zatem prżez

ważnia i w sile umysłowey." Nakoniec iakże Porta potrafi przytłumić powstanie w wszystkich Europeyskich prowincyach swoich, kiedy po kilkoletnich natężeniach nie była wstanie poskromić poiedyńczych śmiałych buntowników, iakiemi byli Paswan Oglu i Czerny Jerzy, a teraz iest Ali Basza Janiny? Każdy słusznie pragnie, aby narod, który niegdy słynął oświatą, wyrwany został z pod barbarzeństwa i należał znowu do wielkiey rodziny Europeyskiey; lecz to życzenie uskutecznić się nie może bez wielkiego krwi rozlewu. Z tem wszystkiem spokoyność Europeyska mniey na tem ucierpi, gdy państwo Osmanów upadnie przez powstanie własnych swoich poddanych, iak gdyby go które z obcych Mocarstw obaliło. W ostatnim bowiem przypadku zwycięzca wynagrodziłby swoie natężenia zdobytemi prowincyiami, a przez to zniszczoneby zostało teraźnieysze polityczne systema Europy, gdyż te prowincyie tak wielkiego są znaczenia, iż ani poiedyńczo, ani kilka razem nie mogą bydź nabytemi bez zagrożenia niepodległosci innych kraiów.

Z Lipska d. 26 Czerwca.

Od 14 dni nie nadeszły tu żadne listy z Grecyi. Słychać iednak, że Grecy prosili Anglików o pomoc.

Zakupiono tu 500 owiec do Odessy, które Jenerał Poncet tam pędzić każe.

Z Bruxelli d. 29 Czerwca.

N. Królowa nasza poiechała dziś do wod do Spa, a Król udać się za nią ma d. 5 Lipca.

Hrabina Survilliers, małżonka Józefa Bonapartego, poiechała ztąd do Akwisgranu.

N. Król Pruski przybył do związkowey twierdzy Luxemburg. Wysłany tam został Jenerał Tindaal dla powitania J. K. Mci w imieniu naszego Monarchy.

W zamku niedaleko Lowanium uwięziony został Francuz, nazwiskiem Maziau, który należy do spisku d. 19 Sierpnia r. z. w Paryżu, i władzom Francuzkiem oddany."

Z Sztokólmu d. 26 Czerwca.

Wyiazd N. Króla do Norwegii został na nowo odwleczony, ponieważ przewidzieć nie można, czyli seym tamteyszy przed 20 p. m. ukończy swoie prace. Norwegski Minister stanu poprzedził iuż J. K. M. do Chrystianii.

Przed dwiema laty w prowincyi Szwedzkiey Norrboten założone zostały dwa handlowe miasta pod nazwiskiem Karol Jan i Oskar; gdy żadne z nich pomimo nadanych im wolności i przywileiów nie doszło do pożądaney ludności, przeto nakazał Król, aby dawne swoie nazwiska przybrały Happoranda i Arviga.

Rząd oznaymił urzędownie, iż przy Stolicy S. w Rzymie upoważniony zostanie ajent kunsztow dla narodu Szwedzkiego; urząd, takiego ieszcze nie było.

W przeszłą sobotę zapalił się parowy statek, na którym znaydowało się mnostwo obojey płci podróżnych, w tey właśnie chwili, kiedy przed Drottingholm zarzucić miał kotwice. Przestrach podróżnych był niemały, bo widoczne groziło im niebezpieczeństwo; zostali iednak na statkach wyratowanemi i ogień ugaszono, który wszczął się z przepalenia pieca i niedostatecznych pomp chłodzących.

Onegday umarł tu Felmarszałek Hr. Mörner.

DODATEK
DO Nro 56.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 15 LIPCA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Od brzegów Menu d. 30 Czerwca.

Xże Elektor Heski odwiedził d. 13 pierwszy raz iako panuiący swoie Xięztwo Hanau. Tenże Xże z Następcą W. Xięztwa Darmstadtskiego znaydował się w Fulda w katedralnym Kościele na nabożeństwie Bożego Ciała. U drzwi kościelnych przyięty został przez duchowieństwo z świecami i na przeznaczone dla siebie mieysce zaprowadzony. Potem oba Xiążęta przypatrywali się processyi z ganku zamkowego. Odwiedzili także tamteyszy klasztor zakonnic i za ofiarowane im od zakonnic podarunki po Xiążęcemu się wywdzięczyli.

Xiężniczka Matylda, 17toletnia córka panuiącego Xięcia Schwarzenberg, od 8 lat chodzić nie mogła i nieznośne bole w nogach cierpiała; używano rady kraiowych i zagranicznych lekarzów, lecz bez żadnego skutku; nakoniec oddano ią pod staranność sławnego Lekarza Heine w Wirtzburgu, gdzie blisko 20 miesięcy zostawała; polepszał się zwolna iey stan zdrowia, ustawały boleści i nakoniec chód odzyskała.

Cesarz Austryiacki kazał w katedralnym Kościele Spirskim naprawić zburzony pomnik Cesarza Rudolfa Habsburgskiego, a Xże Nassau pomnik Cesarza Adolfa Nassau. Rząd Bawarski uratował ten wspaniały Kościoł średniego wieku budowy, który przez woyny spustoszony został, od upadku, kazawszy go pokryć i naprawić.

Król Wirtembergski zakończył d. 26 b. m. mową tegoroczni seym tego Królestwa.

W Ems umarł Jenerał porucznik Pruski i dowodca Glacu, Xże Gustaw Biron Kurlandski, zostawwszy z swoiego małżeństwa z Hrabianką Maltzan 3 synów i 3 córki.

Gdy W. Xiąże Hesko-Darmstadtski odrzucił wniosek Stanów względem opłaty od pensyy ze skarbu pobieranych, a natomiast radził ustanowić podatek od tytuniu, kawy i cukru. Baron Gagern miał mowę, z ktorey umieszczamy następuiący wyiątek: — "Słyszeliśmy przyiacielską przestrogę Prezesa, abyśmy okazywali umiarkowanie i nie narażali dobrey sławy, iaką nam pamiętne posiedzenie w Niemczech przynaymniey ziednało. Jemu to szczególniey winniśmy ustawę konstytucyyną. Wypada nam szanować

nować Xiążęcą iego dostoyność i wiek podeszły. Mam nadzieię ciągłego pokoiu; lecz nie lżiwuycie się WPanowie, iż ubolewam, że nigdzie w Niemczech nie wznosi się głos za Grekami. Bydź może, iż nieroztropnie, niewcześnie, i bez dostatecznych sposobów przedsięwzięli walkę; nie można im atoli dla tego przypisywać zbrodni. Nie byli poddanemi w znaczeniu prawa narodów i oświaty naszey, ale niewolnikami. Patrzali, iak niewiani Xięża Chrześciiańscy przy drzwiach kościelnych haniebną śmiercią życie kończyli. Zacząwszy od odezwy samych Mocarstw, wydaney przed woyną o oswobodzenie kraiu, aż do odezwy, którą piątnem intryg oznaczono, wszystko uczyło ich niepodległości, wpaiało ią w umysł i ogłaszało. Zieżdżali się tłumem do akademiy naszych, przeymowali nasz sposób myślenia, doznawali od nas wsparcia i zachęty. Utworzone towarzystwa w wielkich naszych miastach dawały im opiekę. Należeli do nauk naszych; a iakiż mógł bydź inny cel nauki Niemieckiey, prócz uszanowania przodków, zaszczytu oswobodzenia od uciążliwego iarzma, i przestrzegania prawności? Walczyli w szeregach naszych. Ipsylanty i inni przelewali za nas krew w bitwach stoczonych o oswobodzenie oyczyzny naszey. Jestem więc osobistym ich przyiacielem, póki przez niegodne czyny nie splamią wielkiego swego przedsięwzięcia. Jako poddany Monarchy, który do świętego przymierza przystąpił, i iako tłumacz praw i życzeń ludu Niemieckiego, wynurzam nadzieię, iż odniosą zwycięstwo, w tey woynie, lub wyiednany będzie dla nich pokóy, który ich zasłoni tarczą Europeyskiego prawa narodów."

Z Hanoweru d. 28 Czerwca.

Kamienna tuteysza brama prowadząca do pałacu Herrnhausen będzie na tryumfalną z kosztem 8000 talarów przerobiona i bramą Waterloo nazwana. N. Król za przybyciem tu naypierwszy przez nią przeiedzie.

N. Król Pruski w powrocie z Nadreńskich swoich prowincyy przeiedzie d. 14 Lipca przez kray nasz do Magdeburga.

Uwiadomienie

O bardzo tanich i dobrych zegarkach kieszonkowych iako to: z Kryzotu bardzo do złota podobnego metalu

Jedno kopertowych Francuzkich ordynaryinych po 18 talarów w monecie Pruskiey tuzin,		
ditto przednich sztuka po Tal.	1	dgr. 21.
ditto przyozdobionych robotą matt . . .	3.	— —
ditto w sposobie muszli (a coquille) . . —	3	— 4.
ditto z sprężyną (a savonnette) —	3	— 6.
ditto z Cyferblattem wyzłacanym . . —	4	— 3.
ditto w sposobie muszli Cyferblattem przyozdobionym —	4	— 9.
ditto przednio wyzłacanych Damskich zegarków z Cyferblattem wyzłacanym —	4	— 17.
ditto w paseczki ditto |. . —	5	— 17.
ditto Repetyerów . . —	10.	— —
Ditto przednieyszych . . —	10	— 14.
Dwóch kopertowych Angielskich ordynaryinych tuzin —	21	— 12.
ditto przednich sztuka . . —	2	— 16.
ditto Ordynar: z zakrywką od kurzu (calotte) tuzin —	28	— —
ditto przednich ditto sztuka —	3	— 4.
ditto z wyzłacanym Cyferblattem . . —	3	— 19.

Z Srebra

Jedno kopertowych ordynaryinych . . sztuka po —	2	— 12.
ditto przednich . . —	4	— 3.
ditto w paseczki lub gwiazdę —	5	— 3.
ditto z Datum i ditto . —	5	— 7.

ditto gładkich tak zwanych cie mnych Repeterów po Tal: 9 dgr. 6.
ditto przednich ditto . . — 11 — 18.
ditto extraprzednich polirowanych i pozłacanych pod Cyferblattem . — 13 — —

Z przedniego 18 Karatowego złota. w monecie Pruskiey sztuka:

Gładkich Damskich zegarków z spręžyną (a Savonnette) Sztuka . . — 10 — 14.
fasonnowanych ditto ditto — 11 — 18.
matt z wysrebrzanym Cyferblattem . . — 13 — —
ditto kolorowemi kamieniami — 13 — 12.
ditto z złotym Cyferblattem — 14 — 18.
Ciężkich osadzanych prawdziwemi Turkusami, lub naycięższego gatunku, z Cyferblattem lub z Spręžyną . . . — 15 — 21.
ditto osadzanych w dwa rzędy perłami . — 17 — 15.
ditto ditto i z Spręžyną — 19 — 12.
ditto z przednią Emalią i osadzonych perłami . . — 20 — 15.
ditto osadzonych prawdziwemi Turkusami, i szczególnie przyozdobionych w naynowszym fasonie Tal. 21. dgr.
Repetyerów dla Męszczyzn . — 24 — 26.
ditto z wyzlacanym Cyferblattem . . — 26 — 18.
ditto podobnych naycięższych aż do . . — 70. — —

W tuzinach, a szczególniey dla Kupców w znacznieyszych Partyiach ieszcze taniey, dostanie na składzie u niżey podpisanego za przesłaniem pieniędzy w gotowiźnie, lub w wexlach dwóch miesięcznych na Frankfort nad Menem.

Zygmunt Geisenheimer,
Schnurgasse La H. Nr. 53 w Frankforcie nad Menem.
Listy i pieniądze upraszaią się franco.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, d. 15 Lipca dana będzie Opera w 2 aktach: *Jan z Paryża.* We Wtorek zaś, d. 17 na benefis P. Zaleskiego dana będzie nowa Opera w 1 akcie z muzyką P. Bertona, pod nazwiskiem: *Mężowie Kawalerowie.* — Którą poprzedzi Komedyia w 1 akcie: *Serce rozdzielone.*

DONIESIENIE

Podpisany Notaryusz stosownie do rezolucyi Wysokiego Trybunału pierwszey Instancyi Miasta Wolnego Krakowa pierwszey w dniu 29 Maia 1821 r. do L. 1275 i powtorney w dniu 9 Lipca 1821 r. do L. 2002 wydanych, zawiadomia Publiczność, że ruchomości po ś. p. JW. Annie z Kluszewskich Hr. Szaniawskiey, iako to: kleynoty, kosztowności, które na dni trzy przed licytacyią w Kancelaryi podpisanego Notaryusza publicznego, w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 84 zamięszkałego wystawione będą, chęć kupna maiący w godzinach od 10 do 12 przed południem, a od godziny 3 do 5 po południu przeyrzeć sobie mogą, tudzież srebra, suknie, materyie w sztukach i kawałkach, kapelusze, stroie, ubiory, muśliny, wstążki, roboty włoczkowe i włoczka w motkach, iedwabie, pelle, superfiny, bielizna rożnego gatunku, trzewiki, pościel, zwierciadła, porcellana, faians, szkło, portrety, landszafty, estampy, xiążki, dywany, mèble, stolarszczyzna, miedź, cyna, mosiądz, tombak, blacha, żelazo, powozy, skory, naczynia kamienne, gliniane, bednarszczyzna i effekta opałowe w dniu 23 Lipca r. b. 1821 o godzinie 9 ranney w Krakowie przy ulicy Brackiey pod L. 258 przez publiczną licytacyią za gotową i to natychmiast po zakupionym effekcie uskuteczni się maiącą zapłatą sprzedawane zostaną, z tym dodatkiem, że Ruble liter na obrączce nie maiące przyymowane nie będą. — W Krakowie d. 13 Lipca 1821 r.

Ignacy Rogalski, N. P.

Pisarz Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, że P. Tomasz Jarzyński Komornik przy Sądach tuteyszych uskutecznił dnia 20 Czerwca 1821 r. zaięcie Domu w Krakowie Okręgu I. Gminie II. przy ulicy Głębiey pod L. 253 między Domami Sąsiedzkiemi JW. Floryiana Straszewskiego z iedney, a OO. Kamedułów Bielańskich z drugiey strony stoiącego P. Francisz-

ka Ziobroskiego własnego, którego naiemnikami są Filip Spek, Małgorzata Kralczyńska Ant: Ferd: Ziobroski, Antoni Grotowski, a to na satysfakcyią Summy kapitalney złp. 7099 gr. 20 w monecie Pruskiey kurant z prowizyią po 5 od 100 od dnia 29 Września 1806 r. należącey z mocy Wyroku Sądu Polubowego, w ostatniey Jnstancyi w dniu 16 Marca 1817 r. na Franciszku Ziobroskim Właścicielu kamienicy zwyż opisaney w Staszowie Woiewództwie Sandomierskim Król: Polskim zamięszkałym przewiedzionego na rzecz i Osobę Ur. Ant: Fer: Ziobroskiego Obywatela dwóch Kraiowego w Krakowie w zaiętym Domu mięszkaiącego. Protokół zaięcia tegóż Domu PP. Janowi Gralewskiemu Wóytowi Gminy II. i Aloyzemu Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu O. I. W. M. Krakowa i iego Okręgu dnia 22 Czerwca 1821 roku prawnie wręczonym; tenże w Vol. III. Księgi zaięciów Aktów hypotecznych W. M. Krakowa i iego Okręgu dnia 30 Czerwca 1821 r. na karcie 200 Nr. 34 a w Kancellaryi Pisarza Tryb: I. Jnst: w Księdze II zaięciów nieruchomości pod L. 78 od stronnicy 671 do 672 dnia 5 Lipca 1821 r. wpisanym został. Sprzedarz tey Kamienicy popierać będzie W. Felix Słotwiński O. P. D. Patron przy Sądach tuteyszych w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 zamięszkałały. Do pierwszey publikacyi warunków licytacyi wyznacza się dzień 13 Sierpnia 1821 r. następne termina stósownie do Art: 702 K. P. S. na Audyencyi Trybunału I. Jnst: ustanowionemi będą. — W Krakowie dnia 6 Lipca 1821 roku.

Kuliczkowski, Pisarz.

Pisarz Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu. W zadosyć uczynieniu Art: 682 K. P. S. podaie do obwieszczenia na Tablicy Izby Audyencyonalney Trybunału swego wyciąg następuiący: Dnia 5 Maia 1821 r. uskutecznił Komornik Ur. Henryk Salomoński zaięcie Domu drewnianego na Piasku pod L. 45 iaki dnia 16 Maia 1821 r. na karcie 153 Nr. 25 w Vol: III Aktów zaięcia hypoteki W. M. Krakowa z Okręgiem, a dnia 31 Maia 1821 r. pod L. 72 od stronnicy 642 do 647 Księgi II. w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Jnst: W. M. Krakowa i iego Okręgu wpisany. Zaięcie to nastąpiło na żądanie P. Kaspra Brożka Mącznika Obywatela, w Krakowie na Kazimierzu pod L. 47 zamięszkałego Wierzyciela, wymierzone iest przeciwko Pani Tekli 1go ślubu Jankowskiey, 2go Gilbasieńskiey, takie popierać będzie W. Józef Kozłowski Adwokat na Wesoły przy Krakowie pod L. 249 zamięszkały. Dom zaięty z Numeru powołany, leży w Gminie VII Miasta Krakowa przy ulicy Biskupiey. Lokatorami w tym Domu są: Jan Zimoląg Cieśla, Agnieszka Senartowiczowa, Antoni Wasilewski, Franciszek Wasniewski, Piotr Waitz, Łukasz Kucalski, Benedykt Żynicki i Dłużniczka.

Pierwsza publikacyia warunków licytacyi nastąpi dnia 13 Sierpnia 1821 r. na Audyencyi Wys. Tryb. I. Jnst. W. M. Krakowa i iego Okręgu. Akt ten zaięcia w Kopii doręczonym został dnia 7 Maia 1821 r. W. Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu W. M. Krakowa Okręgu I. równie w kopii tegóz dnia Ur. Kasprzyckiemu Wóytowi Gminy VII. Miasta Krakowa i przez tychże widymowany, na Originale. Reszta publikacyi warunków licytacyi nastąpi podług Art: 702 K. P. S. — W Krakowie dnia 2 Czerwca 1821 r.

Kuliczkowski, Pisarz.

Dyrekcyia Główna Gornicza, działając z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi z dnia 27 Czerwca r. b. Nr. 1724 z Czerwca 21 wydanego, czyni wiadomo wszystkim chęć kupna Owiec maiącym, iż w następstwie Obwieszczenia w dniu 23 Czerwca r. b. Nr. 4510 uczynionego, Owce w liczbie sztuk 140 sprzedanemi niebędą, oraz Baranów dwuletnich sztuk 15 na pozostaiącą zaś wymienioną ilość Baranów i Skopów prócz powyżey oznaczonych, licytacyia iak zwykle odbędzie się, na którą niniejszym zaprasza. W Kielcach dnia 5 Mca Lipca 1821.

za Dyrektora *Moritz*.

Sekretarz Jen. *Tomaszewski*.